

ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС

Сідельник С.О.

У Концепції загальної середньої освіти зазначається: «Слабким місцем нашої школи є несформованість у частини її випускників достатньої життєвої компетентності, соціального розвитку, необхідної комп'ютерної грамотності, вміння опрацювати інформацію, ...недостатні вміння учнів вільно використовувати здобуті знання для розв'язання практичних завдань, аналізу нестандартних ситуацій».

Один із шляхів розв'язання вищезазначених завдань — інтеграція інформаційних технологій у навчально-виховний процес (рис. 1), використання їх потенціалу для особистісно орієнтованого розвитку всіх учасників педагогічного процесу на основі взаємоповаги, взаєморозуміння, творчого співробітництва.

Інтеграція інформаційних технологій в навчально-виховний процес

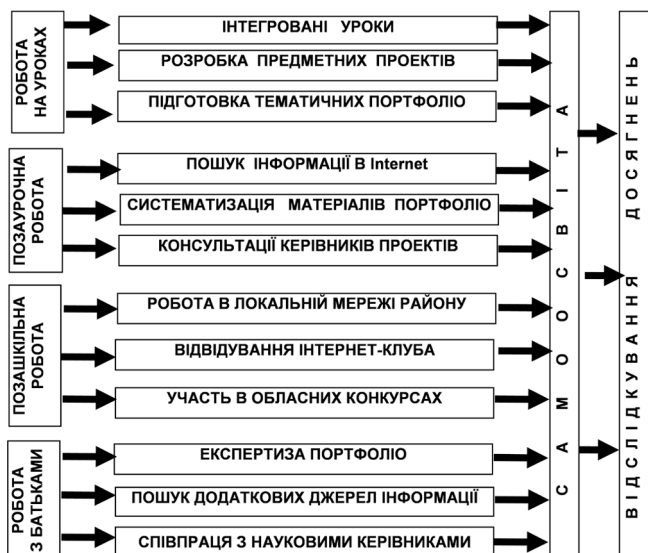

Рис. 1

Розглянемо детальніше те, як втілюється вищезазначений підхід у реальній педагогічній діяльності.

Вивчення спецкурсу «Основи інформаційних технологій» відбувається паралельно з роботою учнів над індивідуальним проектом з будь-якого предмета. Обов'язковим є використанням інформаційних технологій, оформлення результатів в електронному вигляді. Це змушує учнів свідомо опановувати інформаційні технології, створює мотивацію їх всебічного вивчення. До роботи залучаються всі учні 10-х класів.

Робота відбувається за такою схемою:

I. Підготовчий етап (вересень – жовтень)

1. Формування бази даних тем. На початку навчального року на методичних об'єднаннях учителів школи обговорюються та затверджуються теми, які будуть запропоновані учням для роботи. Список

рекомендованих тем розробляється за такими принципами:

- охоплення всіх шкільних предметів;
- актуальність;
- пізнавальна цінність.

2. Вибір учнем теми.

Учень обирає одну із запропонованих тем, над якою буде працювати протягом навчального року, як в урочний, так і позаурочний час.

3. Співбесіда учня з науковими керівниками — учителем-предметником та вчителем інформатики. Учень у співбесіді з учителем-предметником обговорює змістове наповнення проекту, з учителем інформатики — склад портфоліо. Наукові керівники координують самоосвітню діяльність учня.

Портфоліо учня — файлова папка, яка містить електронну версію аналітичного реферату, електронну версію статті до газети або журналу, Web-сторінку проекту, комп'ютерну презентацію проекту.

II. Творчий етап (листопад – березень)

Створення навчально-дослідницького портфоліо:

- учень збирає необхідний матеріал із різних джерел;
- аналізує та систематизує зібрану інформацію;
- створює реферат;
- розробляє статтю для журналу або газети, яка ґрунтується на матеріалі реферату;
- створює Web-сторінку із зазначеної теми для сайту школи;
- проектує авторське бачення проблеми та перспективи її розвитку;
- готує електронну презентацію проекту;
- готується до захисту проекту.

III. Презентаційний етап (березень–квітень)

Відбувається:

- захист предметних проектів. Одна з вимог до захисту проекту — публічний виступ з комп'ютерною презентацією;
- презентація учнівських портфоліо. Кращі портфоліо рекомендуються для презентації на учнівській конференції;
- учнівська конференція.

Роботу учня супроводжує:

- учитель-предметник: надає консультації, допомогу в плануванні роботи, визначенні джерел інформації, оцінює змістове наповнення реферату, надає допомогу в створенні статті;
- учитель інформатики: визначає склад портфоліо, надає допомогу учню в опануванні інформаційними технологіями, надає консультації, здійснює

постійне відслідкування досягнень учня і корекцію, оцінює результати роботи на кожному етапі.

За результатами роботи учень:

- оцінюється вчителем-предметником і отримує бал з відповідного предмета, який враховується в тематичному або семестровому оцінюванні;
- оцінюється вчителем інформатики й отримує бали з відповідних тем курсу «Основи інформаційних технологій».

Матеріали учнівських портфоліо використовуються:

- як дидактичний матеріал на уроках;
- для самостійного вивчення учнями певних питань з предмета;
- для поглибленого вивчення питань шкільної програми;
- як наочний матеріал на уроках;
- для дистанційного навчання.

Матеріали учнівських портфоліо поповнюють електронну інформаційну базу навчально-методичних матеріалів; розміщуються на інформаційному сервері у бібліотеці і кабінетах інформатики, а також на шкільному сервері, що дає можливість вільного доступу учнів до цих матеріалів через локальну мережу району.

На матеріалі портфоліо учень вчиться аналізувати власну роботу, об'єктивно оцінювати свої можливості та бачити способи подолання труднощів.

Паралельно з вищезазначеним підходом використовується і традиційна інтеграція інформаційних технологій з іншими навчальними предметами для забезпечення профільності навчання.

На уроках інформатики, інформаційних технологій майже всі теми вивчаються на базі матеріалу шкільних предметів: історії, економіки, мови, літератури, фізики, географії тощо, обмежень немає. Кожне завдання, яке пропонується учням на уроках інформатики, основ інформаційних технологій включає не тільки технологічну складову, але й змістову.

Ефективним методом інтеграції інформаційних технологій у навчальний процес є проведення інтегрованих уроків. Усе це дає можливість сформулювати не абстрактні технологічні вміння, а дати уявлення, що інформаційні технології є ефективним інструментом для розв'язання прикладних задач з будь-якої галузі людської діяльності.

У державних вимогах до рівня загальноосвітньої підготовки учнів зростає роль уміння здобувати інформацію з різних джерел, засвоювати, поповнювати та оцінювати її, застосовувати способи пізнавальної і творчої діяльності. Особлива увага приділяється практичній і творчій складовим навчальної діяльності. Запропонована система роботи спрямована на реалізацію вимог Державного стандарту базової і повної середньої освіти і Концепції профільного навчання в старшій школі.

Інтеграція інформаційних технологій в освітній процес, їх синтез із проектними технологіями, технологіями портфоліо дає можливість будувати навчальний процес, орієнтований на особистість

учня, з урахуванням його індивідуальних особливостей і здібностей.

З метою встановлення рівня ефективності запропонованої системи роботи у співпраці з психологічною службою школи здійснювався психолого-педагогічний моніторинг розвитку учнів за такими аспектами: творче мислення, ініціативність, впевненість у собі, адекватна самооцінка, уміння співпрацювати, самоосвітня діяльність. Моніторингове дослідження дозволило зафіксувати підвищення рівня розвитку особистості за вищевказаними параметрами (92% обстежених).

Опитування батьків показало, що учні стали більше використовувати комп'ютер як інструмент для підготовки домашніх завдань, творчої роботи.

Опитування учнів щодо мети роботи в мережі Інтернет показало, що більшість учнів звертається до мережі в пошуках інформації, пов'язаної з навчальною діяльністю. Відзначається збільшення звернень учнів до бібліотеки за додатковою літературою з питань, які виходять за межі навчальних програм.

Опитування вчителів школи показало, що зросла кількість наукових доповідей та повідомлень учнів з комп'ютерною підтримкою. Зросла кількість уроків з використанням інформаційних технологій. Це, на думку вчителів, стало можливим тому, що підвищився загальний рівень володіння учнями інформаційними технологіями.

Опитування випускників школи показало, що на першому курсі вищого навчального закладу вони не мають ускладнень у підготовці до семінарів, виступів з доповідями, використанні інформаційних технологій у навчальному процесі.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 7.12.2005 №1153 ДЕРЖАВНА ПРОГРАМА «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці» на 2006–2010 роки.
2. Постанова Колегії МОН України та Президії АПН України №12/5 2 від 22.11.2001 КОНЦЕПЦІЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ (12-РІЧНА ШКОЛА).
3. Новикова Т.А. Проектные технологии на уроках и во внеурочной деятельности // Школьные технологии. — 2002. — №2.
4. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учебное пособие для студентов педагогических вузов и системы повышения квалификации педагогических кадров / Е.С. Полат, М.Ю. Моисеева, А.Е. Петров / Под ред. Е.С. Полат. — М.: Изд. центр «Академия», 2002. — 272 с.
5. Пахомова Н.Ю. Методология учебного проекта // Учитель. — 2000. — №1.
6. Полат Е.С. Как рождается проект. — М., 1995.
7. Технология проектного обучения // Шаповал Т.И., Давыденко Т.М. Управление образовательными процессами в адаптивной школе. — М.: Центр «Педагогический поиск», 2001.
8. Калмыкова И.П. Портфолио как средство самоорганизации и саморазвития личности // Образование в современной школе. — 2002. — №5. — С. 23–27.
9. Новикова Т.Г. и др. Портфолио в профильном обучении: анализ зарубежного опыта // Профильная школа. — 2005. — №3. — С. 45–56.
10. Портфель ученика // Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. — М., 2001. — С. 123–32.
11. http://www.nordimperia.net/personals/borovkova/papers/Portfolio_metod.htm.